

Nr 468

Av herrar **Larsson** i Borrby och **Boo**, om *ändrade regler för valbarhet till kommuns styrelse och nämnder.*

(Lika lydande med motion nr 389 i Första kammaren)

Genom successiva reformer har medborgarnas möjligheter att delta i samhällsarbetet underlättats. Principen om att varje medborgare, som inte är omyndigförklarad eller satt i konkurstillstånd och som uppnått 23 års ålder, är valbar såväl till den beslutande kommunala församlingen som till dess styrelse och nämnder är genomförd.

Bestämmelserna för valbarhet till kommunens styrelse och nämnder är emellertid så utformade, att personer vid flyttning från en kommun till en annan i vissa fall inte är valbara i någon kommun för en hel valperiod som omfattar fyra år.

Val till kommunens styrelse och nämnder förrättas i december månad för den kommande fyraårsperioden. Den person som flyttar in i en kommun samma år som detta val sker blir, även om han blir mantalsskriven i kommunen vid ordinarie mantalsskrivningstillfället oktober—november, inte valbar för hela den framförliggande fyraårsperioden. Genom att han inte är boende eller mantalsskriven i den kommun varifrån han flyttar är han heller inte valbar där. Genom flyttning är således en sådan person inte valbar i någon kommun, trots att han flyttat före mantalsskrivningstillfället.

Denna lucka i bestämmelserna om valbarhet till kommunens styrelse och nämnder finner vi vara betänklig, eftersom denne person i full utsträckning erlägger kommunal skatt. Valbarheten inträder visserligen året därpå, men då har som nämnts val för fyraårsperioden redan skett. Han kan endast komma i fråga vid fyllnadsval eller vid tillsättande av nya nämnder eller kommittéer inom den oreglerade förvaltningens ram.

Den motivering som kan finnas för en viss »karantäntid» i den nya kommunen för att lära känna förhållandena där är inte så stark att den motiverar ett bibehållande av nuvarande bestämmelser. Det torde heller inte vara lagstiftarens mening att bestämmelserna skall verka på detta sätt, och det finns, såvitt vi kunnat finna, inte utsagt vare sig i kommentarerna till bestämmelserna eller i dess förarbeten, att man medvetet konstruerat lagen om valbarhet till kommunens styrelse och nämnder på detta sätt med någon särskild motivering.

Enligt vår uppfattning innebär förhållandet att en nyinflyttad person, trots att han avlämnat sina mantalsuppgifter för mantalsskrivning, inte är valbar till styrelse och nämnder en diskrimination eller i varje fall en reducering av hans rätt som medborgare att delta i samhällsarbetet på det kommunala området.

Vi finner således en ändring av bestämmelserna befogad. När mantalsskrivningen skett i oktober—november, bör ett bevis kunna utfärdas för den nyinflyttade som visar att han inte är boende i någon annan kommun och att han genom avlämnande av mantalsuppgifter avser att mantalsskriva sig i den kommun vartill han flyttat. Ett interimistiskt fastställande av mantalsskrivningen bör kunna göra honom valbar vid de val till kommunens styrelse och nämnder som förrättas i december månad. Om tvist skulle uppstå mellan olika kommuner om vederbörandes mantalsskrivningsort och den kommun vartill han flyttat förlorar målet, bör han frånträda sina uppdrag på sätt som redan sägs i § 7 i kommunallagen. Hans valbarhet upphör då och han frånträder då enligt denna paragraf automatiskt sitt uppdrag.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag, syftande till att ändra de bestämmelser som reglerar medborgares valbarhet till kommunens styrelse och nämnder så, att personer genom flyttning i praktiken inte fråntas rätten att motta uppdrag inom den kommuns förvaltning vari han är bosatt och avlämnat uppgifter för mantalsskrivning.

Stockholm den 25 januari 1964

Einar Larsson

Karl Gust. H. Boo

i Borrby